

Declarația comună de la Petroșani

privind tranziția energetică justă în Valea Jiului și în alte regiuni miniere carbonifere din UE

13 septembrie 2018

Preambul

Având în vedere,

Problemele cu care se confruntă comunitățile din regiunile miniere carbonifere ale Uniunii Europene în contextul globalizării și al restructurărilor industriale;

Sutele de mii de cetățeni europeni care depind încă de activitățile de extracție a cărbunilor;

Expirarea la data de 31 decembrie 2018 a cadrului legal asigurat prin Decizia Consiliului nr. 787 din 2010 pentru acordarea ajutoarelor de stat industriei miniere carbonifere;

Angajamentele asumate de Uniunea Europeană în plan internațional cu privire la schimbările climatice și protecția mediului, care impun comunităților din regiunile miniere carbonifere să se angajeze într-un proces amplu de tranziție energetică, astfel încât, până în anul 2050, Omenirea să nu mai aibă nevoie să utilizeze combustibili fosili pentru producerea energiei;

Avizul Comitetului Economic și Social European „*Zăcămintele indigene de cărbune în cadrul tranziției energetice a UE*”, prin care se propune un *Plan de măsuri la nivel european și național pentru sprijinirea tranziției energetice pentru comunitățile și regiunile dependente de producția de cărbune*;

Obiectivele Comisiei Europene, care prin intermediul Platformei Regiunilor Carbonifere în Tranziție, trebuie să asigure asistență Statelor Membre, pentru ca cetățenii din comunitățile miniere carbonifere ale UE să aibă garantate perspectivele de dezvoltare economică și socială, prin angajamente politice concrete și cuantificabile;

**Participanții din România reuniți la data de 13 septembrie 2018, la Petroșani,
în mijlocul comunității miniere din Valea Jiului adoptă prezenta**

DECLARAȚIE COMUNĂ

**Noi cei care ne-am adunat astăzi, 13 septembrie 2018, în Petroșani – reprezentanți ai
Guvernului României, ai autorităților publice locale din Valea Jiului, ai organizațiilor
sindicale ale minerilor din cadrul Confederației Sindicale Naționale MERIDIAN**

Cerem instituțiilor competente ale Uniunii Europene, ca în regim de urgență, să prelungească cadrul legal privind acordarea ajutoarelor de stat pentru producția de cărbune, pentru o perioadă de timp rezonabilă în raport cu situația reală din regiunile miniere carbonifere, avându-se în vedere că prin Decizia Consiliului nr. 787 din 2010 s-au obținut rezultate limitate în soluționarea problemelor de ordin economic, social și ecologic cu care se confruntă aceste comunități;

Considerăm că pentru a sprijini în mod concret regiunile miniere carbonifere, instituțiile europene trebuie să accepte ideea că ajutorul de stat acordat conform prevederilor deosebit de restrictive și nerealiste ale Deciziei Consiliului nr. 787 din 2010, nu trebuie să fie returnat pentru că în caz contrar, aceasta ar pune în pericol însuși procesul de tranziție energetică.

Încetarea activităților în minele de cărbune nu se poate face decât ordonat, cu respectarea legislației naționale și europene în vigoare și cu îndeplinirea tuturor obligațiilor pe care unitățile miniere le au față de salariați și de comunitate, pentru protecția mediului înconjurător sau pentru protejarea intereselor strategice ale statelor membre în utilizarea judicioasă a resurselor care sunt deja deschise și în exploatare.

Planul de măsuri al Guvernului României și al instituțiilor europene relevante pentru a asista tranziția energetică în Regiunea Văii Jiului din România trebuie să cuprindă următoarele:

- 1. Prelungirea ajutorului de stat cu producție pentru o perioadă de timp care să rezulte în urma analizei situației reale din teren și în urma negocierilor dintre instituțiile europene, Guvernul României și partenerii sociali. Ajutorul acordat conform Deciziei Consiliului nr. 787 din 2010 nu poate fi returnat** pentru că acest lucru ar adânci și mai mult problemele cu care se confruntă comunitatea din Valea Jiului;
- 2. Pe parcursul tranziției energetice vor trebui să se instituie Serviciu de Interes Economic General (SIEG) pentru cele 2 termocentrale și 2 mine care nu au ajutor de stat:** mina Livezeni și mina Vulcan;
- 3. Investiții în reabilitarea rețelei de termoficare din localitățile Văii Jiului și în reabilitarea clădirilor instituționale și a locuințelor pentru creșterea eficienței energetice;**
- 4. Investiții în infrastructura de transport,** cu prioritate în drumurile județene care trebuie să fie interconectate și modernizate: DN 66A Uricani (Hunedoara) – Cerna Sat (Gorj) și DJ 664 Merișor (Hunedoara) – Schela (Gorj) și **investiții în infrastructura de turism și**

cultural-sportivă: modernizarea stațiunii Parâng pentru a fi inclusă în circuitul turistic național și internațional; înființarea unui parc de aventură; extinderea pistelor pentru biciclete, modernizarea așezămintelor culturale cum ar fi Teatrul I.D. Sîrbu, Casa de cultură Ion Dulămiță, etc; construcția unui campus sportiv care să aibă un stadion, teren acoperit, sală de sport, baza de refacere, spații de cazare și servire a mesei, etc;

5. **Crearea cadrului administrativ și financiar-fiscal pentru mobilizarea investițiilor publice și private pentru dezvoltarea unui parc industrial în regiunea Văii Jiului** care să compenseze locurile de muncă ce se vor pierde dacă se va reduce sau înceta activitatea de extracție a cărbunilor. Accesul la materiile prime neenergetice din regiune (inclusiv huila), pot să constituie un motiv important pentru atragerea unor noi investitori în domenii ce țin de chimizarea cărbunelui sau procesarea unor minerale industriale. Același lucru este valabil și în cazul valorificării materiilor prime regenerabile pe care le oferă pădurea (fructe de pădure, ciuperci, plante medicinale sau lemn pentru procesare superioară cu valoare adăugată mare);
6. **Stabilirea de comun acord cu organizațiile sindicale a unui pachet social destinat minerilor** care să ia în considerare:
 - **nevoia de a pensiona anticipat până la 700 de salariați ai CEH** (care au un stadiu de cotizare de minim 15 ani);
 - nevoia de **educație și formare profesională** pentru reorientarea profesională a actualilor mineri care vor trebui să se adapteze în procesul de tranziție energetică;
 - nevoia de **a asigura reinserția profesională a minerilor** în situația în care oportunitățile de angajare în mineritul carbonifer se vor reduce sau vor dispărea;
7. **Înființarea la Petroșani a unei Companii Naționale de Tuneluri și Infrastructură Strategică Subterană** care să permită Statului Român să aibă o unitate specializată în parteneriatele public-private pentru dezvoltarea infrastructurii rutiere și feroviare. Coeziunea economică, socială și teritorială în România nu se poate obține fără asigurarea interconectării transcarpatice. A venit momentul ca între provinciile istorice ale României să existe legături rapide prin tuneluri rutiere și feroviare. Specialiștii mineri din Valea Jiului și nu numai, au competențele profesionale și experiența necesară pentru a contribui la realizarea acestui obiectiv strategic național;
8. **Înființarea în unui Centru Național pentru Educarea și Formarea Salvatorilor în Subteran.** Incendiile, inundațiile, prăbușirea galeriilor de mină, acumulările de gaze explozive sau otrăvitoare - reprezintă situații care pot pune în orice moment în pericol viața oamenilor din România, atât datorită reliefului geografic complex pe care-l are țara noastră, dar mai ales datorită moștenirii industriale și miniere din multe regiuni ale României. Pentru a răspunde în regim de urgență și cu succes la situațiile de criză care pot apărea în subteran, România are nevoie de un centru specializat care să abordeze numeroasele probleme care apar în timpul acestor evenimente și să asigure un efort de salvare coordonat și eficient;
9. **Înființarea în Regiunea Văii Jiului, în Municipiul Lupeni, a Muzeului Național al Minelor de Huilă** care să permită conservarea unei suprafețe determinate din peisajul minier, dar și a infrastructurii subterane. Memoria activităților miniere carbonifere și a luptei sociale a minerilor pentru o viață mai bună trebuie păstrată pentru că este parte a istoriei României și a Europei.
10. **Susținerea unui program de finanțare pentru activitățile de agroturism din regiunile miniere carbonifere în tranziție energetică.**